УДК 658.14

СОЛДАТЕНКО О.О.
магістрантка, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
ЧУМАЧЕНКО О.Г.
к.е.н.,доцент, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мале і середнє підприємництво сприяє створенню нових робочих місць, зростання валового внутрішнього продукту, а також стимулюванню розвитку конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу економіки.

Тому вчені активно досліджують цей аспект. Зокрема, значний внесок у розробку цього питання зробили такі вчені як: Неделько І. Г., Чумаченко О.Г.,Реверчук С.К., Плетенецька С.М..

Мета роботи: встановити роль та місце малого бізнесу в економіці України.

Фактично, але не формально, малий бізнес є специфічним суб'єктом національної економіки та по цілому ряду критеріїв відрізняється від інших суб'єктів господарювання:

1. цілі малого бізнесу: у своїй більшості малі підприємства створюються задля власного забезпечення працюючих у малому бізнесі осіб (це, як правило, і самі засновники, і наймані працівники) достатнім рівнем матеріальної забезпеченості, а не з метою довготривалої експансії на ринку або отримання надприбутків.
2. динаміка розвитку конкретного суб'єкту малого бізнесу: на першому етапі становлення він розширюється та набирає потугу, орієнтуючись на власні сили та використовуючи всі доступні йому ресурси; на другому етапі розвитку його потужність стабілізується на рівні відповідних амбіцій, або він переходить до іншої категорії суб'єктів економіки (виходить за рамки малого бізнесу). Ці етапи розвитку протікають набагато швидше, ніж у інших суб'єктів економіки, що й визначає високий динамізм цього сектору.
3. високий ризик ведення власної справи суб'єктами малого бізнесу: у першу чергу визначається самими розмірами малих підприємств та відсутністю у них необхідних матеріально-фінансових резервів, що й визначає високу мобільність малого бізнесу, але водночас і підвищує його вразливість.

На відміну від великого, малий бізнес – більш мобільний. Через меншу кількість формальностей та погоджень він швидше реагує на вимоги ринку, оперативніше впроваджує новації, звичайно, якщо має на це певні бюджети.

На жаль, в Україні крім позитивних чинників, що сприяють розвитку малого підприємництва, є й негативні. Труднощі з придбанням необхідного обладнання, недостатній розвиток ринку збуту продукції, незахищеність працівників цих підприємств тощо. Однак ключовим є недостатність фінансових ресурсів.

Повертаючись до проблем, які хвилюють бізнес, зазначимо, що на першому місці знаходиться високе податкове навантаження, на другому –

високий рівень корупції, на третьому – війна на сході країни. Минулого ж року на першому місці була інфляція (цього року вона посідає 4-те місце). Якби у підприємців була можливість змінити одну річ на користь свого бізнесу, більшість з них змінили б рівень податків. І чверть опитаних переконані, що це головна проблема для бізнесу. За нею з великим відривом йде доступність кредитування, а далі – державна підтримка бізнесу.

Програми підтримки бізнесу, які існують в Україні. Однозначно, говорити про те, що програм немає, не можна. Але комунікація між МСБ та державою – окремий пласт роботи, який необхідно виводити на якісно новий рівень. Можливості є, але про них треба говорити, доносити цільовій аудиторії. Наприклад, ЄБРР та ЄС запускають кредитну лінію до 3 млн євро для малого та середнього бізнесу в Україні. Програма допоможе підвищити та модернізувати наш експортний потенціал. Минулого тижня відбулась презентація програми. Детальну інформацію можна знайти на сайті EU4Business. І таких презентацій хочеться більше. Про можливості варто розказувати.

Важливо у програмах максимально підтримувати підприємців – надавати консультації, організовувати освітні заходи тощо. Однозначно, вибудовувати «з нуля» складно. Часом голос малого бізнесу може бути не таким сильним, як великого. Адже підприємці ще не досить міцно стоять на ногах, не впевнені в собі та в тому, наскільки правильно і якісно вони реалізують проект. Тож ще одне завдання, крім розвитку МСБ у країні, – їх підтримка та супроводження до певного моменту стійкості та стабільності розвитку.

Формування ринкової системи господарювання в Україні пов’язане із зростанням підприємницької активності в усіх сферах економіки. Підприємництво, без сумніву, відіграє визначальну роль у реалізації завдань перехідного періоду. При цьому успішна трансформація адміністративно-командної економіки у соціально спрямовану ринкову неможлива без діяльності підприємців, які обумовлюють відповідні зміни як на мікро-, так і на макро-економічному рівні. Одним з перспективних напрямів створення конкурентно-ринкового середовища є розвиток малого бізнесу.

Малий бізнес є органічним структурним елементом ринкової економіки. Цей сектор економіки історично і логічно відігравав роль необхідної передумови створення ринкового середовища. Він був первинною вихідною формою ринкового господарювання у вигляді дрібнотоварного виробництва. Саме тому дрібнотоварне підприємництво відіграло структуроутворюючу роль в історії становлення економіки конкурентно-ринкового типу. Ця специфіка та своєрідне функціональне призначення малого бізнесу набуває особливого значення для країн, які йдуть шляхом відтворення ринкової системи господарювання.

Розвиток МСП має важливе значення у соціально-економічних напрямах поступу нашої вітчизни. Аналізування структурно-функціональних індикаторів їх стану та розвитку засвідчив досить невелику соціальну корисність від їхнього функціонування, незважаючи на вагому частку цих економічних одиниць. Також варто відзначити зниження рівня рентабельності МСП, досить незначну ефективність та результативність ведення їхньої діяльності,

невисокий ступінь та якість менеджменту, необхідність підсилення доступу до фінансування стратегічного розвитку МСП і, як наслідок, низький рівень інвестиційно-інноваційної активності через відсутність чіткого стратегічного орієнтиру розвитку МСП.

Наявний стан їхнього функціонування та розвитку перебуває не на належному рівні, що свідчить про складні економіко-політичні умови та середовище ведення бізнесу в Україні. Статистичні дані свідчать про щорічне зменшення кількості підприємств, низьку інноваційну активність підприємств, спад капітальних інвестицій, зниження фінансових результатів від діяльності та рівня рентабельності.

Список використаних джерел:

1.Чумаченко О.Г. Управління фінансовими ресурсами підприємства /Радзиховська А.Р., //Актуальні питання сучасної науки та практики: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 15 листопада 2018 р.) - К.: Університет "КРОК", 2018. - С.295-298

2. [Електронний ресурс] - https://eba.com.ua/yak-pidtrymaty-malyj-biznes-v-ukrayini/

3. Неделько І. Г. Фінансування розвитку сектору малого бізнесу //Фінанси України. – 2017;

4. Плетенецька С.М. Фінансове планування на підприємстві/ Н.В.Дороніна, С.М. Плетенецька // Актуальні питання сучасної науки та практики: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 15 листопада 2018 р.) - К.: Університет "КРОК", 2018. - С.131 -133;

5. Діяльність суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва / Статистичний збірник, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: //ukrstat.org/uk/ druk/publicat.